

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR D'EIVISSA

13787***Incoació de l'expedient de declaració com a bé d'interès cultural immaterial els coneixements i els procediments tradicionals de la pedra en sec a l'illa d'Eivissa***

La Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Historicoartístic, en sessió celebrada el dia 13 d'octubre de 2016, va adoptar, entre d'altres, el següent ACORD:

"2. Exp. 58/16. Declaració com a bé d'interès cultural immaterial els coneixements i els procediments tradicionals de la pedra en sec

El director exposa el punt.

En data 4 d'agost la tècnica de Patrimoni Cultural va emetre el següent informe-memòria:

1. Exposició de motius

Assabentats que la Conselleria de Transparència, Cultura i Esports de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, juntament amb els consells insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, participa en la iniciativa de presentar una Candidatura Internacional de la **pedra en sec**, per formar part de la Llista Representativa de Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat. Vist que es tracta d'una iniciativa impulsada per Grècia i Xipre, i amb la incorporació de Portugal, Suïssa, França, Croàcia, Bulgària i, entre aquests, Espanya. I, concretament l'Estat espanyol a través de les Comunitats Autònomes de Galícia, Astúries, Catalunya, Extremadura, Aragó, Canàries, València, Andalusia i Castella-Lleó, sota la coordinació de la Secretaria d'Estat de Cultura del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

Vist que la UNESCO fomenta la protecció del patrimoni quan les candidatures se refereixen a més d'un país, i que la Convenció per a la salvaguarda del patrimoni immaterial ho permet (text 2003, ratificat per Espanya el 2006), així com la legislació balear (2004, amb modificació de la Llei de patrimoni històric de 1998), i, més recentment, l'estatal (2015), que preveuen aquests conceptes. I, vist també que la UNESCO fomenta i estima adient i necessari que les propostes de candidatures de béns per ser declarats Patrimoni de la Humanitat, han de tenir el suport de la comunitat a la qual pertanyen. Entenent que el patrimoni cultural immaterial està conformat per els usos, representacions, expressions, coneixements i tècniques que les comunitats, els grups i els individus reconeixen com a part integrant del seu patrimoni cultural.

Atès que l'objecte d'aquesta candidatura internacional de la pedra en sec és la posada en valor d'uns coneixements tradicionals que s'han transmès oralment, i de generació en generació, sobre l'ofici artesanal del treball de la pedra, gairebé sense tractament, i l'habilitat de col·locació per a usos constructius, sense cap tipus de ciment o morter que les uneixi. Tenint en compte que per a la definició i l'identificació del bé patrimonial immaterial, la UNESCO té en compte, entre altres, però de forma molt especial: les tradicions i les expressions orals, emmarcant la llengua com vector d'aquest patrimoni immaterial, així com també les pràctiques socials, rituals i esdeveniments festius i les perícies i enginyers artesans tradicionals, i els coneixements relacionats amb la natura i l'univers. Es tracta d'una mena de relació simbiòtica ateses les característiques d'eficàcia i sostenibilitat de l'activitat envers el Medi Ambient; o, relació ecològica d'aprofitament dels recursos naturals de l'entorn, en què el pagès, per al bon conreu de les terres, havia d'espèdregar el camp, i, aquestes pedres s'anaven acumulant en clapers o a les voreres del camp. Aquesta pedra acumulada servia per anar fent parets, murs, marges, fites... En definitiva, construccions fetes amb l'objecte de separar propietats, partions, protegir del vent, aguantar la terra de les feixes de cultiu, entre altres funcions.

L'adhesió a la Candidatura Internacional de la **Pedra en sec** per formar part de la Llista Representativa de Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat suposa, en primer lloc i de forma prèvia, un reconeixement i una protecció per part del Consell Insular d'Eivissa, com a administració pública responsable del patrimoni cultural eivissenc, però també, és la institució que ha de prendre la iniciativa i incoar la declaració de Bé d'Interès Cultural Immaterial, prèvia a la adhesió a l'esmentada candidatura internacional. És evident, que la pròpia comunitat ha de conèixer el bé i ha de tenir l'interès i la voluntat de donar suport a la seua protecció i salvaguarda. Tot això a l'objecte de «conèixer millor el patrimoni cultural immaterial i aconseguir que es prengui major consciència de la seua importància i propiciar formes de diàleg que respectin la diversitat cultural», segons estableix l'article 16, capítol IV, sobre la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat.

Per tot això, i en base a la providència d'inici del Conseller Executiu d'Educació, Patrimoni, Cultura, Esports i Joventut, de data 1 de juliol de 2016, s'inicien els tràmits corresponents per posar en marxa l'expedient de declaració com a Bé d'Interès Cultural, en la seua categoria Immaterial, el coneixement o ofici del treball de la pedra en sec, conegut a Eivissa tradicionalment com parets de **pedra seca**.

2. Fonaments de dret

En primer lloc, i com a norma fonamental de l'Estat, ja la Constitució Espanyola, en el seu article 149.1.28^a, expressa que correspon a l'Estat la defensa del patrimoni cultural, artístic i monumental. Òbviament la menció expressa a l'adjectiu cultural inclou en aquest capítol els béns immaterials de cada un dels llocs, en un sentit d'inclusió íntegra, sense perjudici del marc competencial de cada administració pública.

Tot i que la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, preveu en el seu Títol IV, el patrimoni etnològic, i concretament a l'article 67, la salvaguarda, la investigació i documentació i la seua conservació dels béns etnològics "immaterials", és veritat que, es tracta d'una part i d'un concepte del patrimoni que queda poc desenvolupada, però que amb els anys, tant a nivell estatal com a nivell europeu, s'ha anat avançant significativament en la declaració jurídica de la protecció, la salvaguarda, la documentació i investigació, la promoció i el foment de totes aquelles expressions, oficis, artesanies, costums i tradicions... que conformen el patrimoni immaterial d'un poble. A l'àmbit balear, tenim la Llei 1/2002, de 19 de març, de cultura popular i tradicional, que desenvolupava els aspectes on no arribava la Llei 12/98 de patrimoni històric, tot i que se centre més en les expressions tradicionals, les festes i les associacions culturals, creant la figura de Festa d'Interès Cultural, on poca cabuda tenen els coneixements, oficis i artesanies, que al llarg de la història s'han ensenyat de generació en generació, emprant sovint una terminologia específica.

Tanmateix, cal recordar que, mitjançant l'article 36 de la Llei 8/2004, de 23 de desembre, de mesures tributàries, administratives i de funció pública, es varen introduir modificacions en els articles 5 i 67 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, integrant el patrimoni immaterial dins del concepte de patrimoni històric de les Illes Balears, i establint el procediment de declaració, i deixant palès que l'acord de declaració d'un bé d'interès cultural immaterial ha de definir les característiques que el componen i els elements que li són propis.

Vist també que en el Pla Territorial Insular d'Eivissa i Formentera aprovat el 21 de març de 2005 (BOIB núm. 50, de 31 de març de 2005), en la seua norma 73 relativa a edificis i elements etnològics rurals ja preveia la protecció i les actuacions admeses en les estructures de pedra seca, com a elements d'interès etnològic integrants del patrimoni històric de les Pitiüses.

És però, amb la normativa internacional, i més concretament de la UNESCO, com s'ha anat avançant amb l'aspecte legislatiu que desenvolupa la salvaguarda del patrimoni cultural immaterial, especialment a nivell estatal.

Cal recordar que la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial d'octubre de 2003 a París, ja va definir i concretar conceptualment *allò tan intangible però a la vegada tan precari per a la seua conservació com els usos, representacions, expressions, coneixements i tècniques -juntament amb els instruments, objectes, enginyers i espais culturals que els són inherents- que les comunitats, els grups i, en alguns casos, els individus reconeixen com a part integrant del seu patrimoni cultural. Aquest patrimoni immaterial, que es transmet de generació en generació, és recreat constantment per les comunitats i grups en funció del seu entorn, la seua interacció amb la natura i la seua història, infont-los un sentiment d'identitat i continuïtat i contribuint així a promoure el respecte de la diversitat cultural i la creativitat humana. I, quan la UNESCO parla de salvaguarda entén concretament que són les mesures adreçades a garantir la viabilitat del patrimoni cultural immaterial, compreses la identificació, documentació, investigació, preservació, protecció, promoció, valorització, transmissió -bàsicament a través de l'ensenyament formal i no formal- i revitalització d'aquest patrimoni en els seus distints aspectes.*

Més endavant, la Convenció de la UNESCO de 2005 reconeix la importància dels coneixements tradicionals com a font de riquesa immaterial i material, en particular els sistemes de coneixements dels pobles autòctons i la seua contribució positiva al desenvolupament sostenible, així com la necessitat de garantir la seua protecció i promoció de manera adient. Alhora que reconeix també la necessitat d'adoptar mesures per protegir la diversitat de les expressions culturals i els seus continguts, especialment en situacions en les quals les expressions culturals poden córrer perill d'extinció o de greus menyscabament.

Finalment, de forma recent i a nivell estatal, la Llei 10/2015, de 26 de maig, per la salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial, seguint les mesures adoptades a nivell internacional per la UNESCO, ve a completar el mar jurídic, a definir conceptualment i a delimitar les mesures de salvaguarda del patrimoni cultural immaterial establint instruments de cooperació entre les diferents administracions públiques. I, modifica la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, amb el següent afegit: Així mateix, formen part del Patrimoni Històric Espanyol els béns que integren el Patrimoni Cultural Immaterial, de conformitat amb el que estableixi la seua legislació especial. Instant a la elaboració d'un text refós d'ambdues lleis.

Per altra banda, i vist que segons l'article 70 de la Llei 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, el patrimoni monumental, cultural, històric... és competència pròpia dels consells insulars. I, que l'article 92 de la Llei 12/1998, ja esmentava específicament que correspon als consells insulars "la iniciació, la incoació, la instrucció i la resolució dels procediments de declaració de béns d'interès cultural, de béns catalogats i d'espais d'interès arqueològic i paleontològic".

Per tot això i en compliment de la providència d'inici ja esmentada, es considera prou justificada la incoació de l'expedient de declaració com a Bé d'Interès Cultural Immaterial, els coneixements o ofici del treball de la pedra en sec, particularment característica de la societat agrària tradicional.

3. Descripció

3.1. Objecte

Són objecte de declaració el conjunt de coneixements, procediments, tècniques i tipologies que condueixen a la construcció de parets amb pedra seca a l'illa d'Eivissa.

3.2. Tipus de bé

Aquest ofici tradicional o conjunt de coneixements, part inherent del nostre patrimoni cultural, que suposa la modificació de l'espai natural i la seua antropització, conferint-li uns valors que la comunitat reconeix com a propis, com a identitaris, és susceptible de ser declarat Bé d'Interès Cultural Immaterial amb fonament a l'article 5.2. de la Llei 12/1998, modificada i ampliada per la Llei 8/2004, ambdues esmentades en el punt anterior

3.3. Descripció i característiques que el componen

Com diu la geògrafa Rosa Vallès, la presència de la pedra domina els paisatges naturals i culturals d'Eivissa (...). Paisatges valuosos protegits o mereixedors de protecció, paisatges ordinaris o degradats que requereixen la intervenció de les instàncies públiques. La pedra a casa nostra té un valor identitari indiscutible, que es manifesta en la nostra percepció i en la nostra vida (op. cit., 2015, p. 126).

Centrant-nos però, en el tema concret, en la **pedra morta o mortenca** que és la crosta calcària que abunda als sòls, i que destorba per als cultius i per tant, aquests sòls, per ser aptes pel cultiu s'han d'espedregar. Pedra, tant la gran que forma la crosta, com les pedres petites o reble, que s'ha d'anar retirant i amuntant en clapers, als marges de les terres de cultiu i, que posteriorment, serveix per anar construint parets, marges, murs, feixes... amb una rudimentària tècnica que no emprava ni ciment, ni morter i, és per això, que se'n diu paret de pedra seca. És aquesta tècnica mil·lenària, els seus procediments i el seu coneixement, el que ens ocupa, considerant que és susceptible de ser declarada Bé d'Interès Cultural Immaterial. És a dir, l'objecte de la present proposta de declaració són els coneixements i la tècnica emprada per construir les parets de pedra seca. Es tracta de l'habilitat de saber conèixer les pedres i seleccionar-les segons formes i mides. I, sobretot la saviesa de saber-les col·locar, encaixant-les segons formes o models determinats.

Aquesta pedra emprada, la pedra morta, no s'extreu de cap pedrera, és la que normalment es recull dels camps de cultiu, on s'hi es troba formant la crosta calcària, com a resultat dels processos càrstics, per dissolució de roques calcàries i els posteriors dipòsits de bicarbonat càlcic i altres sals que porten les aigües abans d'evaporar-se. Aquesta crosta és el que popularment es coneix com a tenassa, molt freqüent especialment a la part occidental de l'illa, i de la qual pagesos i els picapedrers han sabut treure el profit, modificant i humanitzant el paisatge natural en raó de les seues necessitats. A banda de la construcció de murs, parets i feixes aquesta pedra morta era molt emprada com a base en la construcció de les primeres carreteres. Aquesta tenassa pot tenir un gruix variable, i es troba tant a superfície com a poca profunditat. Per extraure-la s'empraven maces i perpals.

Extreta la pedra i el reble, s'anaven fent parets als llocs on eren de menester. Només de la construcció de parets en podem destacar diverses tipologies: les de paredat a pla amb lloses; paredat de punta amb col·locació obliqua; paredat de pinyol de magrana, quan les pedres tenen la mateixa mesura d'alt que d'ample. Les parets poden ser a dos cares quan són tanques; i de cara vista les parets de solana i parets de feixa amb la funció de contenir o aguantar la terra en llocs de pendent i als vessants de puigs. Entre les que empren algun tipus de morter tendríem les parets d'esquena d'ase, acabades amb un cimerolet o doble vessant, feta amb morter i ben emblanquinat, i, que són més freqüents als camins que condueixen a cases i a esglésies.

Les parets es comencen damunt roca si aquesta aflorava a la superfície, sinò excavant una mica de fonament. S'empraven les pedres més grans per la base de la paret, i les pedres de millor qualitat i d'una grandària considerable per la cara o cares de la paret. Enmig es reomplia de reble. La part superior es solia acabar en un enllosat o amb pedres de més gran dimensió. A més de les parets a doble cara que separen terres i partions, i que delimiten camins, tenim els marges i les feixes, parets d'una sola cara construïdes per contenir la terra de cultiu. Al llarg de la història quan la pressió demogràfica ha fet necessari ampliar l'àrea de cultiu, i atesa l'especial topografia de l'illa, amb pendents i puigs, s'aprofitaven els pendents de puigs i els marges. Es cultivaven feixes enfilades els vessants i es construïen parets amb la funció de contenir la terra i formar terrasses cultivables, i es guanyava espai al bosc fent rotes i bancals on s'aportava més terra. Aquesta feina mil·lenària del pagès eivissenc al camp ha canviat l'aspecte natural, oferint un paisatge humanitzant, tot ple de parets i marges i murs que atalussen i contenen la terra per oferir més superfície cultivable.

No es pot acabar sense comentar la importància de les pedres, per marcar i fer fites i contrafites; i, també les pedres o macs de fer trons, que encara es poden veure al portal d'alguna església.

3.4. Elements que li són propis

En qualsevol ofici tradicional o conjunt de coneixements el paper de la llengua local és el vehicle de transmissió dels coneixements. Tot un seguit de paraules referides al procediment, tipus de matèria, eines, toponímia ens ofereixen un glossari cabdal, una terminologia específica, com ja hem anat citant. Els majors, o en el millor dels casos, el mestre, ensenyen els procediments, característiques i costums. Les eines específiques serien en aquest cas els elements que li són propis, a més de la matèria prima, la pedra morta. En aquest cas, són poques i

senzilles: maces, perpals, martell de tall, fil o llinyola. I, pel transport de la pedra i el reble, s'empraven senalles d'espart, civeres o algun carro de calaix, a directament a llocs d'animals albardats.

4. Memòria històrica del bé

La construcció de parets de pedra seca a Eivissa, segurament es pot remuntar als temps dels primers pobladors de l'illa. Però el que és realment interessant és la pervivència, especialment al camp, no només de les estructures fetes amb aquesta tècnica, sinó també del conjunt de coneixements i procediments per seguir fent parets de pedra seca. És evident que això està lligat, per una banda a la presència de la tenassa o crosta calcària, com a la necessitat d'espellegar o alliberar els camps de cultiu d'aquestes pedres. I, a la vegada la necessitat de fer parets tant per delimitar propietats i partions, com també per contenir marges i terres dels vessants dels puigs, feixes i bancals, en una simbiosis necessària entre natura i home.

5. Estat de conservació del bé

El conjunt de coneixements de la construcció de parets de pedra seca s'ha mantingut pràcticament inalterable fins als nostres dies, en ple segle XXI. És cert que, és ara, amb la mecanització dels camps, quan aquests coneixements corren més perill de perdre-se. Els nostres majors, cada vegada menys, coneixen encara la tècnica i la seua utilitat. L'abandó de les formes de vida i de l'economia tradicional malmet però la subsistència d'aquests coneixements tradicionals. Les tècniques i habilitats manuals són a grans passes substituïdes per tècniques mecàniques, i no només això, sinó que es substitueixen també els materials, per materials moderns, no originals de l'entorn natural, amb la qual cosa, aquella harmonia i simbiosi entre natura i home queda trencada, es trenca l'equilibri. I, malauradament, cada vegada és més difícil trobar artesans, picapedrers, que coneguin i vulguin treballar amb la tècnica tradicional de paret de pedra seca, ni manco per reparar parts que han remulat i esportells.

6. Mesures de protecció, foment i difusió

El primer pas per a la salvaguarda del patrimoni és l'estudi i documentació del bé. El seu coneixement facilita la seua preservació. Emperò, és evident que això no és suficient. I, és l'administració pública qui ha de vetllar per la correcta protecció, que en el cas de béns immaterials passa obligatòriament pel foment i la difusió del coneixement o ofici. Per això caldrà establir mesures d'ajut a la pervivència de la tècnica i mesures per a l'ensenyament a les generacions més joves. No es tracta només d'obligar a través de normes urbanístiques, a mantenir a certs indrets aquest tipus de construcció, la qual cosa podria gravar o causar greuges comparatius a alguns ciutadans, obligant a un procediment artesanal més complicat de portar a terme, i més costós. Es tracta de subvencionar i promocionar els usos tradicionals oferint des de l'Administració Pública facilitats i mesures de promoció que contribueixin a lluitar contra la desaparició d'aquest procediment tradicional que conforma part del nostre patrimoni cultural i determina en gran mesura el paisatge cultural propi de l'illa d'Eivissa.

En data 14 de setembre de 2016 la lletrada del Departament d'Educació, Patrimoni, Cultura, Esports i Joventut va emetre el següent informe jurídic:

«ANTECEDENTS

Mitjançant providència, el dia 1 de juliol de 2016, el conseller executiu del Departament d'Educació, Patrimoni, Cultura, Esports i Joventut va disposar l'inici de l'expedient administratiu per a la incoació, si pertoca, com a bé d'interès cultural (BIC) els coneixements i el procediment tradicional de la pedra en sec.4 d'agost de 2016

El dia 4 d'agost de 2016, la tècnica de Patrimoni Cultural del Departament, la Sra. Lina Sansano Costa, en va emetre informe tècnic i, en relació amb la figura i la tipologia de la declaració del bé immoble que es tracta de declarar BIC, informa que es proposa la tipologia de immaterial.

FONAMENTS DE DRET

La Llei 12/98, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, (LPHIB), dedica el seu títol I a establir dues categories de protecció dels béns del patrimoni històric, segons la seua rellevància i el seu valor: els béns d'interès cultural (BIC) i els béns catalogats (BC).

La definició dels BIC la trobam a l'article 5 de la Llei del patrimoni històric de les Illes Balears (LPHIB), que preveu que tenen aquesta consideració els béns mobles i immobles més rellevants del patrimoni històric de les Illes Balears que pel seu valor singular es declarin com a tals de forma individualitzada.

La LPHIB fa una regulació detallada del procediment a seguir per a la declaració d'un BIC (secció segona, del capítol primer del títol I).

D'una manera resumida, s'assenyalen els passos més destacats d'aquest procediment:

Acord d'incoació, per la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Históricoartístic (art. 7).

D'acord amb allò previst a l'art. 7.3 de la Llei, amb caràcter previ a la referida incoació es poden efectuar actuacions prèvies.

L'acord d'incoació ha d'incloure una descripció del bé o béns de què es tracta, suficient per identificar-los. Si es refereix a immobles ha de tenir un contingut mínim establert a l'art. 7.4.

L'acord d'incoació s'ha de notificar als interessats, a l'ajuntament on radica el bé i al Govern de les Illes Balears. Així mateix, s'ha de publicar en el BOIB i en el BOE i comunica-ser al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears (art. 8.1).

L'expedient de declaració ha de contenir un contingut mínim previst a l'art. 9.1, i en aquest sentit han de figurar-hi, informe favorable d'almenys una de les institucions consultives previstes a l'art. 96 (obligatoriament d'una de les institucions consultives que estigui radicada a l'illa on es trobi el bé objecte de la declaració o que la institució sigui de l'àmbit de les Illes Balears) i informe tècnic sobre les seues característiques.

És preceptiva l'audiència als interessats, inclosos els ajuntaments afectats i, quan es tracta de béns immobles, s'obra, a més, un període d'informació pública.

La declaració de BIC s'acorda pel Ple del Consell Insular d'Eivissa, a proposta de la CIOTUPHA.

La declaració s'ha de notificar als interessats, als ajuntaments on radica el bé i al Govern de les Illes Balears, i s'ha de publicar en el BOIB i en el BOE (art. 10.2).

L'art. 10.6 de la Llei estableix que el termini màxim per adoptar aquest acord de declaració és de vint mesos comptadors des de la data d'iniciació del procediment.

Caducat el procediment, no es podrà tornar a iniciar en els tres anys següents, llevat que ho demani el titular del bé.

Quan el règim de protecció dels béns del patrimoni històric s'ha d'estar al Títol II de la Llei.

D'altra banda es vol assenyalar que en tot allò no previst a la LPHIB, és aplicable la Llei 16/1985, de 25 de juny, de Patrimoni Històric Espanyol (LPHE), en virtut de la disposició final tercera de la Llei 12/1998.

Així mateix, la tramitació administrativa s'haurà de regir igualment per la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJ-PAC).

D'altra banda, la LPHIB dedica el seu títol IV al Patrimoni etnològic, i concretament, i pel que fa als béns immaterials, a l'art. 67.1 preveu:

"Els béns etnològics immaterials, com usos, costums, comportaments o creacions, juntament amb les restes materials en que es puguin manifestar, seran salvaguardats per l'administració competent segons aquesta Llei, i se'n promouran la investigació i la recollida exhaustiva en suports materials que en garanteixin la transmissió a les generacions futures".

Així, doncs, la Llei no preveu la declaració de BIC per a un bé immaterial, que reserva, únicament als béns mobles i immobles, però estableix, com ja s'ha assenyalat, una protecció dels béns immaterials en fixar un deure de salvaguarda per part de l'Administració Pública.

Així mateix, en el nostre ordenament jurídic tenim una llei més específica, la Llei 1/2002, de 19 de març, de cultura popular i tradicional, que a l'exposició de motius estableix que:

"Aquesta Llei, d'acord amb l'exercici de la competència exclusiva que l'Estatut d'Autonomia vigent (art. 13.1) atorga a les Illes Balears en matèria de protecció i de foment de la cultura autòctona, pretén garantir la protecció i el foment de la cultura popular i tradicional de Mallorca, Menorca Eivissa i Formentera: Així mateix, i en coherència amb la Llei 6/1994, han de ser els consells insulars les institucions idònies per impulsar i per dur a terme la protecció i el foment de la cultura popular i tradicional en l'àmbit territorial de les seves respectives illes".

De conformitat amb l'art. 2.2, la cultura popular i tradicional inclou tot el que fa referència al conjunt de les manifestacions culturals, tant materials com immaterials, com són la música i els instruments, els balls, la indumentària, les festes, els costums, les tècniques i els oficis, la gastronomia i els jocs, els esports, les danses rituals o religioses, les representacions, les creacions literàries, com també totes aquelles altres activitats que tenen caràcter tradicional i que han estat o que són populars.

Aquesta Llei preveu una sèrie de mesures de protecció i promoció d'aquest patrimoni cultural. Així, per exemple, a l'art. 5.1 preveu que les celebracions de les festes tradicionals pròpies de la cultura popular de les Illes Balears d'especial arrelament i rellevància podran ser declarades festes d'interès cultural. La declaració s'haurà de dur a terme per acord plenari del consell insular competent, d'acord amb el

municipis afectats i amb l'informe favorable previ del Consell Assessor de Cultura Popular i Tradicional de les Illes Balears.

Cada consell insular, en l'àmbit de les seues competències podrà aprovar el reglament on s'especifiqui el procediment per a la declaració de les festes d'interès cultural.

Per tant, semblen més adients les mesures de protecció i promoció a l'empara de la Llei 1/2002, de 19 de març, per a la pared de pedra en sec que la seua declaració de BIC a l'empara de la Llei 12/1998, de 21 de desembre.

De la qual cosa s'informa als efectes procedents i s'eleva a la Ponència Tècnica de Patrimoni Historicoartístic per a la seua consideració.

Aquesta és l'opinió de qui subscriu, la qual sotmet a qualsevol altra millor fonamentada en dret».

Després de la deliberació oportuna, els membres de la Ponència volen deixar constància que el més urgent en aquest moment és impulsar la protecció del llegat històric real existent: els cents de kilòmetres de paret de pedra seca a Eivissa. D'altra banda, consideren que això revitalitzaria també la tècnica que es proposa ara declarar.

La Ponència, per unanimitat, acorda elevar a la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Historicoartístic la següent **PROPOSTA D'ACORD**:

1. **INCOAR** l'expedient de declaració com a bé d'interès cultural immaterial els coneixements i els procediments tradicionals de la pedra en sec a l'illa d'Eivissa.
2. **PUBLICAR** aquest acord al BOIB i al BOE i notificar-lo als ajuntaments de l'illa d'Eivissa i al Govern de les Illes Balears.
3. **COMUNICAR** l'acord d'incoació al Registre de Béns d'Interès Culturals immaterials de les Illes Balears del Govern de les Illes Balears.
4. **INSCRIURE** l'acord d'incoació al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural Immaterial.
5. **CONTINUAR** la tramitació de l'expedient d'acord amb les disposicions legals vigents.

Sobre la base de l'anterior, la Comissió d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Historicoartístic (CIOTUPHA), a la sessió del dia 13 d'octubre de 2016, adopta, per unanimitat dels seus membres, el següent

ACORD

1. **INCOAR** l'expedient de declaració com a bé d'interès cultural immaterial els coneixements i els procediments tradicionals de la pedra en sec a l'illa d'Eivissa.
2. **PUBLICAR** aquest acord al BOIB i al BOE i notificar-lo als ajuntaments de l'illa d'Eivissa i al Govern de les Illes Balears.
3. **COMUNICAR** l'acord d'incoació al Registre de Béns d'Interès Culturals immaterials de les Illes Balears del Govern de les Illes Balears.
4. **INSCRIURE** l'acord d'incoació al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural Immaterial.
5. **CONTINUAR** la tramitació de l'expedient d'acord amb les disposicions legals vigents."

La transcripció d'aquest acord es fa a reserva d'allò establert a l'article 18.2 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

La qual cosa es fa pública per al general coneixement de conformitat amb el que estableixen l'article 7 i següents reguladors del procediment de declaració de béns d'interès cultural de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Eivissa, 18 de novembre de 2016

La secretària tècnica de Medi Ambient, Agricultura, Educació, Patrimoni, Cultura, Esports i Joventut
Maria Catalina Tur Torres

